

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Tablice epitafijne w kościele pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Mysłowicach

Author: Agata Bryłka

Citation style: Bryłka Agata. (2015). Tablice epitafijne w kościele pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Mysłowicach. "Wieki Stare Nowe" (T. 8 (2015), s. 115-136)

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Tablice epitafijne w kościele pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Mysłowicach

Pojęcie „epitafium”, pojawiające się w pracach nie tylko historycznych, lecz także z zakresu historii sztuki, filologii, wbrew pozorom nie jest jednoznaczne. W literaturze występuje w trzech różnych znaczeniach, jako: 1) napis nagrobny, 2) utwór literacki, 3) tablica upamiętniająca zmarłą osobę¹.

Termin *epitaphium* pojawił się w starożytności, zaczął wówczas oznaczać poetycki napis na nagrobku². Za kontynuację tej tradycji należy uznać zapoczątkowany już w XII wieku zwyczaj umieszczania napisów i wyobrażeń zmarłych osób w kryptach kościołów lub na posadzce przed ołtarzem. W renesansie pojawiły się przyściennie monumentalne tablice, których zadaniem było upamiętnienie zmarłych osób za pomocą wyobrażenia plastycznego, ich herbów, a także inskrypcji opowiadającej o ich ziemskich poczynaniach³. Mogły one zawierać informacje dotyczące profesji, współmałżonka, a także najważniejszych dokonań zmarłego. Tablice wykonane z kamienia, metalu lub drewna — w postaci rzeźbionej lub malowanej — wystawiano w celu uczczenia pamięci bliskich osób. Oprócz inskrypcji często towarzyszyły im elementy figuralne, takie jak portrety, alegorie czy też sceny religijne⁴. Upowszechniły się one na Śląsku na przełomie wieków XV i XVI⁵.

¹ J. REĆKO: *Literackie epitafium barokowe. Geneza i teoria gatunku*. Zielona Góra 1992, s. 11—19.

² *Słownik łacińsko-polski*. T. 1: A—K. Oprac. F. BOBROWSKI. Wilno 1905, s. 1293.

³ J. HARASIMOWICZ: *Mors janua vitae. Śląskie epitafia i nagrobki wieku reformacji*. Wrocław 1992, s. 40—42.

⁴ N. PEVSNER, J. FLEMING, H. HONOUR: *Encyklopedia architektury*. Tłum. A. DULEWICZ. Warszawa 1992, s. 105.

⁵ J. HARASIMOWICZ: *Mors janua vitae. Śląskie epitafia i nagrobki wieku reformacji...*, s. 41.

Z tego względu niezbędne staje się uściślenie zakresu semantycznego tego terminu. Przedstawiane w tym artykule źródła historyczne z uwagi na ich formę najprecyzyjniej określa pojęcie „tablice epitafijne”.

Przedmiotem niniejszego artykułu jest analiza pięciu tablic epitafijnych znajdujących się w myślowickim kościele pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, których inskrypcje zaklasyfikować można do typu *res gestae*. Wzbudzać one mogą zainteresowanie m.in. ze względu na ich rolę informacyjną, polegającą na przywołaniu wspomnień o ważnych postaciach oraz faktach z dziejów Myśłowic i najstarszej świątyni miasta. Jak dotąd nie doczekały się one pełnego odczytania, choć trzeba zaznaczyć, że już w XIX wieku czynione były takie próby przez autora monografii Myśłowic, lekarza z wykształcenia Jakuba Lustiga oraz historyka z zamiłowania, pisarza i polityka Stanisława Mieroszewskiego⁶. Tablice te należą do najstarszych na ubogim w tego typu zabytki Górnym Śląsku. Podobne zabytki epigraficzne znaleźć również można m.in. w kościele św. Wojciecha w Bytomiu (czarna marmurowa tablica epitafijna Jadwigi Kamińskiej z Gosławskich z 1638 roku)⁷, w kościele św. Krzyża w Gliwicach (dwa epitafia z czarnego marmuru hr. Leopolda Alberta Paczyńskiego i Michała Czarnieckiego z 1716 roku)⁸ oraz w tarnogórskim kościele pw. św. św. Piotra i Pawła⁹. Myślowickie tablice stanowią ważne źródło do poznania dziejów miasta, jego właścicieli i samego kościoła Mariackiego.

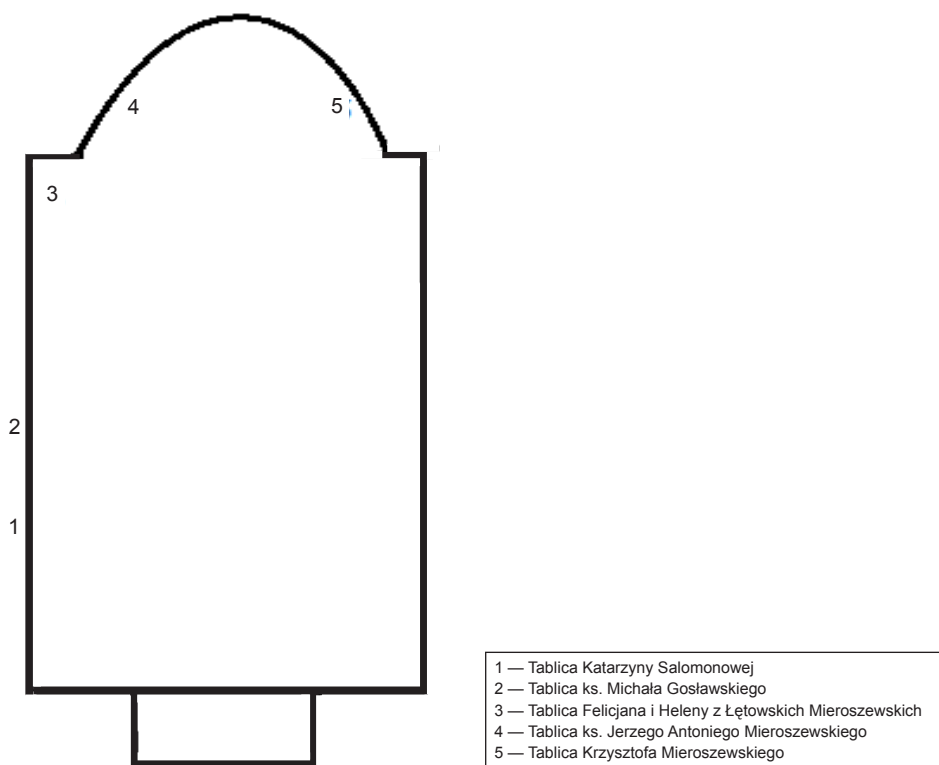
Kościół, w którym znajdują się opisywane zabytki, pochodzi z końca XVI wieku, jego gruntowna przebudowa nastąpiła w latach 40. XVIII wieku. Dzięki inicjatywie ówczesnego proboszcza ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego w latach 1742—1744 w ściany, po lewej stronie od wejścia do świątyni (zob. ryc. 1), zostały wmurowane dwie tablice epitafijne: Katarzyny Salomonowej oraz ks. Michała Gosławskiego. W latach następnych zaś po lewej stronie w prezbiterium pojawiła się tablica ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego. Niemożliwe jest dokładne określenie czasu jej wmurowania. Miało to miejsce prawdopodobnie w następnych latach po śmierci kapłana, tj. po roku 1756. Z kolei dwie pozostałe tablice epitafijne, czyli znajdująca się po lewej stronie tablica małżeństwa Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich oraz Kunegundy ze Zborowskich Mieroszewskiej, a także ta umieszczona w prezbiterium po prawej stronie i poświęcona pamięci Krzysztofa Mieroszewskiego, ufundowane były przez członków rodziny Mieroszewskich.

⁶ J. ZDRADA: *Mieroszewski Jan Stanisław*. W: *Polski słownik biograficzny* (dalej: PSB). T. 21. Wrocław 1976, s. 3—6.

⁷ Z. JEDYNAK: *Inskrypcje w kościele franciszkanów w Bytomiu*. W: *750-lecie przybycia Braci Mniejszych do Bytomia*. Red. A. BARCIAK, W.J. SZTYK. Katowice 2010, s. 83.

⁸ *Katalog zabytków sztuki w Polsce*. T. 6: *Województwo katowickie*. Z. 5: *Powiat gliwicki*. Red. I. REJDUCH-SAMKOWA, J. SAMKA. Warszawa 1966, s. 20.

⁹ Z. KRZYKOWSKA: *Najstarsze zabytki sztuki i architektury*. W: *Historia Tarnowskich Gór*. Red. J. DRABINA. Tarnowskie Góry 2000, s. 144.

Ryc. 1. Umiejscowienie tablic epitafijnych w kościele pw. Najświętszej Marii Panny w Mysłowicach

Wzmianki na temat opisywanych w artykule zabytków epitafijnych pojawiały się w pracach historycznych. Jedną z pierwszych była ta zamieszczona w XIX-wiecznej rozprawie J. Lustiga dotyczącej historii Mysłowic. Autor w podrozdziale poświęconym pomnikom oraz inskrypcjom przedstawił treść czterech najstarszych tablic (Katarzyny Salomonowej, ks. Michała Gosławskiego oraz ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego, a także Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich) wraz z ich niemieckim tłumaczeniem oraz krótkim opisem¹⁰. Podobne informacje na temat wszystkich pięciu tablic znaleźć również można w notatkach Stanisława Mieroszewskiego znajdujących się w Dziale Rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej¹¹. Wzmianki odnoszące się do analizowanych zabytków pojawiły się również w artykule Antoniego Barcia i Iwony Pietrzyk dotyczącym inskrypcji myślowickich¹².

¹⁰ J. LUSTIG: *Geschichte der Stadt Myslowitz in Oberschlesien*. Myslowitz 1867, s. 311—313.

¹¹ Biblioteka Jagiellońska (dalej: BJ), Dział Rękopisów (dalej: DR), sygn. 9687; sygn. 9685IV; sygn. 9691.

¹² A. BARCIAK, I. PIETRZYK: *Inskrypcje górnośląskie — przykład Mysłowic*. W: „Studia Epigraficzne”. T. 2. Red. J. ZDRENKA. Zielona Góra 2006, s. 15—25.

Omawiane tablice epitafijne są zazwyczaj elementem szerszego programu ikonograficznego. Dwie najstarsze, tj. Katarzyny Salomonowej oraz ks. Michała Gośławskiego, zaklasyfikować można jako epitafium inskrypcyjne. Natomiast kolejne trzy można określić jako główny element pomnika epitafijnego¹³.

Wszystkie tablice mają kształt prostokątny. Zaznaczyć jednak trzeba, że pole inskrypcyjne tablicy Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich jest wypukłe i zbliżone w swym kształcie do prostokąta o ściętych rogach. Cechami różnicują-

Fot. 1. Tablica epitafijna Jerzego Antoniego Mieroszewskiego w kościele Mariackim w Krakowie

¹³ Podział na pomniki epitafijne i epitafia inskrypcyjne zaproponowano w pracy: K. CIEŚLAK: *Kościół — cmentarz. Sztuka nagrobna w Gdańsku (XV—XVIII w.). „Długie trwanie” epitafium*. Gdańsk 1992, s. 23—25.

cymi poszczególne egzemplarze są ich wymiary. Najmniejsza jest tablica Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich (75 × 54 cm) oraz Katarzyny Salomonowej (77,5 × 48 cm). Znacznie większe są tablice ks. Michała Gośławskiego (105,5 × 71,5 cm), ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego (107 × 73 cm) oraz Krzysztofa Mieroszewskiego (107 × 77,5 cm).

Wszystkie pięć tablic epitafijnych, mimo że powstały w różnym czasie, wykonano z czarnego marmuru. Był to najprawdopodobniej tzw. marmur krakowski, pochodzący z okolic Krzeszowic, z Dębника. Jego cechą charakterystyczną jest czarna barwa, którą często upiększają białe żyły. Upowszechnił się on w Polsce już w XVI wieku i używany był do wykonywania wyposażenia kościołów, tj. ołtarzy, balustrad oraz tablic epitafijnych¹⁴. Ze względu na bliskie związki Mysłowic z Krakowem możliwe, że stamtąd właśnie wraz z Mieroszewskimi przyszła moda na wykonywanie tablic z tego rodzaju marmuru¹⁵. Wystarczy bowiem przywołać tablice epitafijne znajdujące się w katedrze wawelskiej oraz w kościele Mariackim (zob. fot. 1), z których przeważająca większość wykonana jest z takiego materiału. Mniej prawdopodobne wydaje się, że marmur pochodził z kamieniołomów znajdujących się w Wojcieszowie pod Legnicą¹⁶.

Materiał, z którego wykonano tablice myśłowickie, był więc najprawdopodobniej pochodzenia dębnickiego. Całkiem możliwe jest również to, że w Dębniku sporządzone zostały same inskrypcje. Wskazywać na to może fakt, iż w czasie, z którego pochodzą tablice, obok kamieniołomów istniały tam również pracownie kamieniarskie i rzeźbiarskie. Prawdopodobne jest, że, podobnie jak XVIII-wieczne tablice z kościoła Mariackiego, wykonał je któryś z rzeźbiarzy z rodziny Stachowskich¹⁷.

Z czarnego marmuru zrobiono również wspomniane już tablice epitafijne znajdujące się w kościołach gliwickim oraz tarnogórskim. W innych rejonach Górnego Śląska, gdzie wpływy krakowskie nie były aż tak widoczne, tablice epitafijne wykonywano z innych rodzajów kamienia. Przykładowo w Rudach Raciborskich wśród zabytków tego typu przeważają te wykonane z piaskowca¹⁸.

¹⁴ T. TYROWICZ: *Kamieniarstwo, poradnik dla rzemiosła kamieniarskiego*. Warszawa 1970, s. 34.

¹⁵ Wystarczy bowiem przywołać przykład tablic epitafijnych znajdujących się w katedrze wawelskiej. Wśród nich od początku XVII wieku aż do końca XIX stulecia zaczynają dominować te wykonane z czarnego marmuru (por. *Corpus inscriptionum Poloniae*. T. 8: *Województwo krakowskie*. Z. 1: *Katedra krakowska na Wawelu*. Red. Z. PERZANOWSKI. Kraków 2002). Podobnie jest w przypadku tablic epitafijnych znajdujących się w bazylice Mariackiej w Krakowie (por. *Corpus inscriptionum Poloniae*. T. 8: *Województwo krakowskie*. Z. 2: *Bazylika Mariacka w Krakowie*. Red. Z. PERZANOWSKI. Kraków 1987).

¹⁶ W. TATARKIEWICZ: *O sztuce polskiej XVII i XVIII wieku*. Architektura, rzeźba. Warszawa 1966, s. 349.

¹⁷ Ibidem, s. 351, 356.

¹⁸ *Corpus inscriptionum rudensium*. Red. A. i J. SZYMCAK. Katowice 1996.

W przypadku myślowickich tablic widoczne są jednak wyraźne różnice w wyglądzie samego kamienia. Znacznie ciemniejszy i bardziej jednolity jest materiał, z którego zrobiono tablice Katarzyny Salomonowej oraz ks. Michała Gosławskiego. Z kolei na pozostałych trzech widoczne są białe żyły zajmujące całą ich powierzchnię.

Warto przyjrzeć się technice wykonania widniejących na myślowickich tablicach inskrypcji. Widoczne są na nich wyraźne ślady prac renowacyjnych. Wszystkie one charakteryzuje płytka technika rycia. Ze względu na czytelność wszystkich inskrypcji oraz wypełnienie napisu złotą farbą o zbliżonym odcieniu sądzić można, iż prace konserwatorskie przeprowadzono w podobnym czasie. Z informacji zamieszczonych na tablicy pamiątkowej u wejścia do świątyni wywnioskować można, że miały one miejsce w latach 1997—1999.

Pod względem formy graficznej myślowickie tablice epitafijne są podobne do tych z katedry wawelskiej czy z krakowskiego kościoła Mariackiego. Charakteryzuje je oszczędność w stosowaniu zdobień. W przypadku tablic Katarzyny Salomonowej oraz ks. Michała Gosławskiego stanowią je, współcześnie już słabo widoczne, żłobienia w postaci ornamentu. Ponadto w obu przypadkach u dołu inskrypcji znajduje się ten sam, ryty i malowany złotą farbą ozdobnik. Na tablicy Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich pojawia się z kolei motyw dwóch złotych pochodni. Znacznie bogatsze są natomiast zdobienia pojawiające się na tych poświęconych pamięci Krzysztofa Mieroszewskiego oraz ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego. Tablice te znajdują się w ozdobnych ramach, wieńczy je ornament z portretem, u dołu zaś ornament kwiatowy wraz z herbem rodowym.

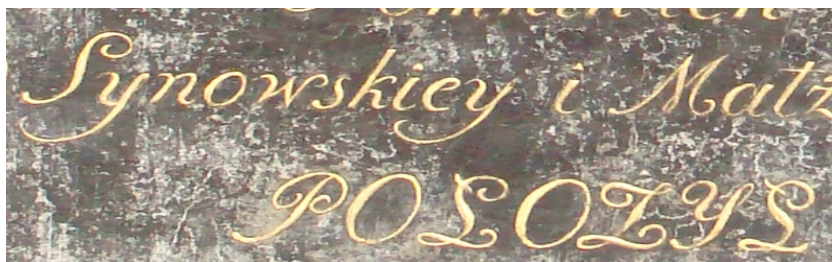
Rodzaje pism charakterystycznych dla tych tablic, bez względu na czas ich powstania, należą do szeroko pojętego nurtu krojów ukształtowanych na bazie pism humanistycznych, czerpiących w dużej mierze ze wzorców antycznych. W szczególności widoczne jest to na przykładzie literactwa zastosowanego na tablicach epitafijnych Katarzyny Salomonowej, ks. Michała Gosławskiego, Krzysztofa Mieroszewskiego oraz ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego¹⁹. Na pierwszej z nich zauważalne są wyraźne ślady liniowania. Poszczególne litery są majuskułne i mają podobny moduł. Wysokość liter waha się od 2,5 cm (na tablicy Krzysztofa Mieroszewskiego), 3,2 cm (na tablicach Katarzyny Salomonowej, ks. Michała Gosławskiego oraz Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich) do 4 cm w przypadku pierwszych liter poszczególnych wyrazów i 3,2 cm pozostałych na tablicy ks. Jerzego

¹⁹ Zastosowanie tego typu kroju pisma wydaje się przejawem ogólnych tendencji obserwowanych w XVII i XVIII wieku na terenie Rzeczypospolitej. Wtedy to szczególnie rozpowszechniona była kapitała określana w literaturze przedmiotu jako barokowa. Tendencje te widoczne są w piśmie np. tablic epitafijnych znajdujących się w katedrze wawelskiej i kościele Mariackim w niedalekim Krakowie (por. *Corpus inscriptionum Poloniae*. T. 8: *Województwo krakowskie*. Z. 1: *Katedra krakowska na Wawelu...*; por. *Corpus inscriptionum Poloniae*. T. 8: *Województwo krakowskie*. Z. 2: *Bazylika Mariacka w Krakowie...*). Stamtąd zapewne przyszły one również na tereny Górnego Śląska, do Myśłowic.

Antoniego Mieroszewskiego. Pod względem formy są dosyć zbliżone, cechuje je regularność kształtów, charakterystyczna dla antycznej kapitały. Zastosowany krój można określić jako kapitałę barokową. Liternictwo na tablicach Katarzyny Salomonowej oraz Michała Gosławskiego cechuje szczególne dążenie do nadania mu bardziej „upłynnionego” charakteru. Litery mają tu wyraźnie zaokrąglone kształty, szeryfy oraz dodatkowe elementy zdobnicze. W pewnym sensie naśladownictwem tych form jest najmłodsza z inskrypcji umieszczona na tablicy Krzysztofa Mieroszewskiego. Być może była to stylizacja nawiązująca do wcześniejszego napisu widniejącego na tejże tablicy. Świadczy o tym chociażby informacja z monografii Mysłowic J. Lustiga z 1867 roku, w której stwierdził, że znajdująca się na rzeczonyj tablicy inskrypcja jest nieczytelna²⁰. Mimo widocznych tendencji naśladowczych poszczególnym literom nadano bardziej zaokrąglone kształty, natomiast pierwsze litery większości wyrazów mają znacznie większy moduł. Prawdopodobnie pierwotnie na tablicy Krzysztofa Mieroszewskiego (zob. fot. 2) znajdowała się inskrypcja łacińska. Napis w języku polskim widoczny współcześnie umieszczony został na niej kilkanaście lat później przez Stanisława Mieroszewskiego. Pismo z tablicy Felicjana i Heleny z Łętowskich to pisanka kaligraficzna — zarówno majuskulna (zob. fot. 3), jak i minuskulna. Poszczególne litery cechuje pochyłość oraz zaokrąglone kształty, ponadto brak połączeń między poszczególnymi literami. Na tablicy tej widoczna jest tendencja do wyróżniania nazwiska oraz sformułowania odnoszącego się do Opatrzności Bożej przez zastosowanie kapitały.

Fot. 2. Fragment inskrypcji na tablicy Krzysztofa Mieroszewskiego

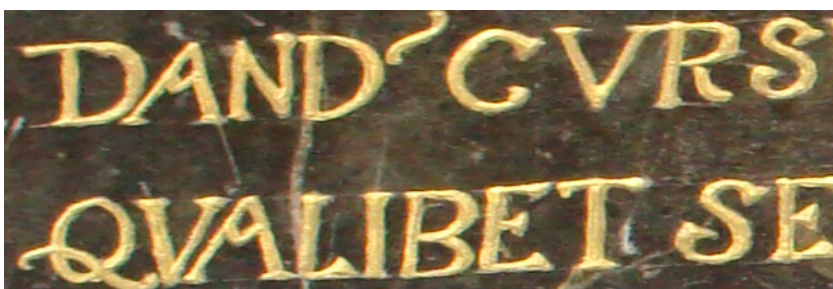

Fot. 3. Fragment inskrypcji na tablicy Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich

²⁰ J. LUSTIG: *Geschichte der Stadt Myslowitz...*, s. 313.

Fot. 4. Fragment inskrypcji na tablicy Katarzyny Salomonowej

Fot. 5. Fragment inskrypcji na tablicy ks. Michała Gosławskiego

Fot. 6. Fragment inskrypcji na tablicy ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego

Trzy najstarsze inskrypcje, tj. z tablic Katarzyny Salomonowej (fot. 4), ks. Michała Gosławskiego (fot. 5) oraz ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego (fot. 6), zapisano w łacinie. Imiona występują również w formie łacińskiej: „CATHARINA”, „MICHAEL” oraz „GEORGI[US]”. Z kolei nazwiska pojawiają się w polskojęzycznej odmianie: „KÓŻŁOWNA Z GORSWKIE SALOMONOWA”, „GOSŁAWSKI”, a także „MIEROSZEWICE MIEROSZEWSKI”. Pozostałe dwie tablice (Felicjana i Heleny z Łętowskich, a także Kunegundy ze Zborowskich z 1814 roku oraz Krzysztofa Mieroszewskiego z 1880 roku) sporządzone zostały w języku polskim, mimo tego występują w nich łacińskie określenia odnoszące się do Boga: „D[EO] O[PTIMO] M[AXIMO]”.

Już pobieżna analiza treści tablic epitafijnych pozwala stwierdzić, że szerokie zastosowanie mają w nich skróty brachygraficzne. Pojawiają się one na wszystkich

opisywanych zabytkach. Najmniej zastosowano ich na polskojęzycznej tablicy Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich oraz tej poświęconej Krzysztofowi Mieroszewskiemu. Na wszystkich tablicach pojawiają się abrewiacje przez suspensję oraz kontrakcję oraz skrócenia zaznaczone znakiem skrócenia, w postaci tyld lub też — w przypadku obcięć, w tym sygli — kropki, dwukropka lub linii falistej. Najliczniejszą grupę wśród zastosowanych w tekstach abrewiacji, niezależnie od języka, stanowią obciążenia. W polskojęzycznych inskrypcjach wśród skrótów przeważają te w postaci sygli w wyrazach odnoszących się do osoby Boga. Z kolei w tekstach łacińskich, obok sygli pełniących funkcję *nomina sacra*, np. „B. V. M.”, suspensje pojawiały się przy określeniach dotyczących tytułatury i funkcji pełnionych przez zmarłą osobę, a także przy niektórych czasownikach. Wśród zjawisk paleograficznych w tekstach inskrypcji łacińskich widoczne są również ligatury: „Æ”, „LA”.

Ze względu na liczbę zastosowanych abrewiacji najbardziej problematyczne okazało się poprawne odczytanie i interpretacja łacińskich tekstów z trzech tablic epitafijnych: Katarzyny Salomonowej, ks. Michała Gosławskiego oraz ks. Jerzego Antoniego Mieroszewskiego.

Katarzyna Kozłówna z Gorzkwi (zm. 1614) była żoną Mikołaja Salomona młodszego. Po jego śmierci sama kierowała rodzinnym majątkiem. Tablica jej poświęcona została odczytana w dość odmienny sposób przez J. Lustiga oraz Stanisława Mieroszewskiego. Pierwszy z nich przy nazwisku Katarzyny Salomonowej błędnie odczytał literę „C” jako wyraz „Cubat?”²¹, który miał pochodzić od *cubatio*, -onis oznaczającego „leżenie, legowisko”²². Przypuszczać więc można, że Lustig zinterpretował tę płytę jako nagrobkową. Sugerować to może zamieszczone poniżej odczytu niemieckie tłumaczenie treści inskrypcji, w którym pojawia się sformułowanie: „Hier liegt (?)”²³. Przychylić się należy zatem do interpretacji Stanisława Mieroszewskiego, który widzi tutaj „G.”, czyli skrót od wyrazu „Generosa”. Kolejne wątpliwości pojawiają się przy dwóch wyrazach „O” i „G”, które J. Lustig odczytuje jako „Omnibus Gratus”. W tym miejscu również przychylić się raczej trzeba do opinii drugiego z badaczy, który interpretuje je jako „Olim Generosi”. Kolejne rozbieżności pojawiają się przy odczycie siódmej linijki tekstu. Obydwaj badacze dokonują tu błędnego odczytu. J. Lustig odczytuje ją jako: „S. ANNÆ TITULAR’ ECCLE’Æ MISLOVICEN’”, z kolei S. Mieroszewski jako: „S.^{is} ANNÆ UT VI[DUARUM] AR[BITRI] ECCLE[SI]Æ MISLOVICEN[SI]”. Poprawnie odczytany fragment tekstu powinien brzmieć: „S[ANCTE] ANNÆ TITULAR[E] ECCLE[SI]Æ MISLOVICEN[SIS]”. Skróty znajdujące się w kolejnych wersach nie zostały odczytane przez Lustiga. Prawidłowe wydają się ich rozwiązania zapropo-

²¹ Ibidem, s. 311.

²² J. SONDEL: *Słownik łacińsko-polski dla prawników i historyków*. Kraków 2009, s. 236.

²³ J. LUSTIG: *Geschichte der Stadt Myslowitz...*, s. 311.

nowane w rękopisach Mieroszewskiego: „ET SUF[F]RA[GIAE], A[NIM]Æ SUÆ. 700 TAL[ARIS]²⁴ P[IO] OBLIGAT[A]M ERECT[IONEM] EXPR[ESSAM]”²⁵. Zaznaczyć należy jednak, że w obrębie poszczególnych rękopisów widoczna jest różna interpretacja niektórych wyrazów. Wyraz „SUF[F]RA[GIAE]” odczytywany był również niepoprawnie jako „SUFRA[GANEAE]”, z kolei „A[NIM]Æ” również niesłusznie jako „Æ[DIS]” oznaczający „świątynię, dom, mieszkanie”. Różnie interpretowany jest także skrót „TAL.” — jako „TAL[ARIS]” lub „TAL[ENTIS]”. Skłonić się należy do pierwszej interpretacji. Poprawny więc wydaje się następujący odczyt inskrypcji (zob. fot. 7):

„G[ENEROSA] CATHARINA KÓZŁOWNA
Z GORSWKIE SALOMONOWNA VIDUA
O[LIM] G[ENEROSI] NICOL[AI] SALAMONIS HÆRED[IS] BONOR[UM]
MISLOVICEN[SIUM] UXOR DEVOTISSIMA
QUÆ
IN HONOREM DIVÆ CATHARINÆ ET
S[ANCTE] ANNÆ TITULAR[E] ECCLE[SI]Æ MISLOVICEN[SI]S
ET SUF[F]RA[GIAE], A[NIM]Æ SUÆ. 700 TAL[ARIS]
P[ER] OBLIGAT[IONEM] IN ERECT[IONIS] EXPR[ESSA]
DEDIT 1614 P[RO] MEM[ORIA]
POSUIT PASTOR ECCL[ESIAE]
AN[NO] 1742”.

²⁴ W rękopisie o sygn. 9691 podał następujący odczyt: „talentis”.

²⁵ Tego S. Mieroszewski nie odczytał w rękopisie o sygn. BJ, 9685IV k.; w tym o sygn. BJ, 9691 k. podał jednak następujący odczyt:

D.O.M.
„G[ENEROSA] CATHARINA KÓZŁOWNA
Z GORSWKIE SALOMONOWA VIDUA
O[LIM] G[ENEROSI] NICOL[AI] SALAMONIS HÆRED[IS] BONOR[UM]
MISLOVICEN[SIUM] UXOR DEVOTISSIMA.
QUÆ
IN HONOREM DIVÆ CATHARINÆ ET
S.^{is} ANNÆ UT VI[DUARUM] AR[BITRI] ECCLE[SI]Æ MISLOVICEN[SI]
ET SUF[RA]GANEAE], A[NIM]Æ SUÆ. 700 TAL[ENTIS]
P[IO] OBLIGAT[A]M ERECT[IONEM] EXPR[ESSAM]
DEDIT. 1614. P[RO] MEM[ORIA]
POSUIT PASTOR ECCL[ESIAE]
AN[NO] 1742”.

Fot. 7. Tablica epitafijna Katarzyny Salomonowej

Druga z tablic została poświęcona pamięci wnuka Katarzyny Salomonowej — ks. Michała Gosławskiego (1620—1669). Pełnił on funkcję proboszcza myśłowickiego kościoła Narodzenia Najświętszej Marii Panny, a także protonotariusza apostolskiego. Był szczególnie zaangażowany w pracę duszpasterską w swojej parafii, erygował powołane przez swoją babkę bractwo różańcowe. Wytoczył Krzysztofowi Mieroszewskiemu proces o sprowadzenie Żydów do Myśłowic i ufundowanie im

synagogi. W swoim testamencie poczynił znaczące zapisy na rzecz parafii w Mysłowicach i w Kijach²⁶. Treść inskrypcji znajdująca się na jego tablicy epitafijnej została odczytana przez J. Lustiga oraz S. Mieroszewskiego bez rozwiązania skrótów. Zaproponować można następującą próbę jej odczytania (zob. fot. 8):

Fot. 8. Tablica epitafijna ks. Michała Gosławskiego

²⁶ Protokolarz albo „Czerwona Księga” Mysłowic. Wyd. A. KOWALSKA, A. PIWOWARCZYK. Red. A. BARCIAK. Mysłowice 2002, s. 433—434.

„ILL[I]VS OLIM²⁷ ADM[ODUM] RE[VERE]ND[US] MICHAEL
 GOSLAWSKI HERES BON[ORUM] ZAGORZE
 ET KLIMONTOW PREP[OSITUS] MISŁOWICEN[SIS]
 EXSTING[TAM] TITVLVM PLEBANALEM
 QUI
 MANSION[ES] DVOS FVNDavit AD DECAN[ATUM]
 TAND[EM]²⁸ CVRSVM B[EATAE] V[IRGINAE] M[ARIAE] CVM 4. VOTIVIS
 QUALIBET SEPTIM[ANAM] PRO EO ERIGENDO
 IN DECEM MILLIA FVNDavit in SUB²⁹
 SIDIVM ANIMÆ SUÆ 1679.
 QUOD
 MONVMENT[UM] POS[U]I[T] EXTRVCT[UM]
 ECCLE[SI]AM HANC PRO MEMOR[IA]
 POSVIT
 GRATVS SVCCES[OR] 1742
 DEVS DET EI REQVI[ESCAT]”.

Jerzy Antoni Mioszowski (1677—1756), któremu poświęcona została kolejna tablica epitafijna (zob. fot. 9), był osobą duchowną, proboszczem w Michałkowicach, Mysłowicach, Bogucicach i Siewierzu. Spełniał funkcję kanclerza księstwa siewierskiego oraz kanonika katedry krakowskiej. Ponadto brał również udział w życiu politycznym kraju, piastując funkcję członka trybunału koronnego oraz kustosa regaliów koronnych³⁰. Jako proboszcz parafii myśłowickiej dokonał przebudowy kościoła i to dzięki niemu przybrał on barokową formę³¹. Inskrypcje umieszczone na jego tablicy epitafijnej w prezbiterium kościoła zostały odczytane przez J. Lustiga oraz S. Mioszowskiego, poza pierwszą linijką w przypadku Lustiga, bez rozwiązywania skrótów. Warto więc przytoczyć dokładnie jej treść:

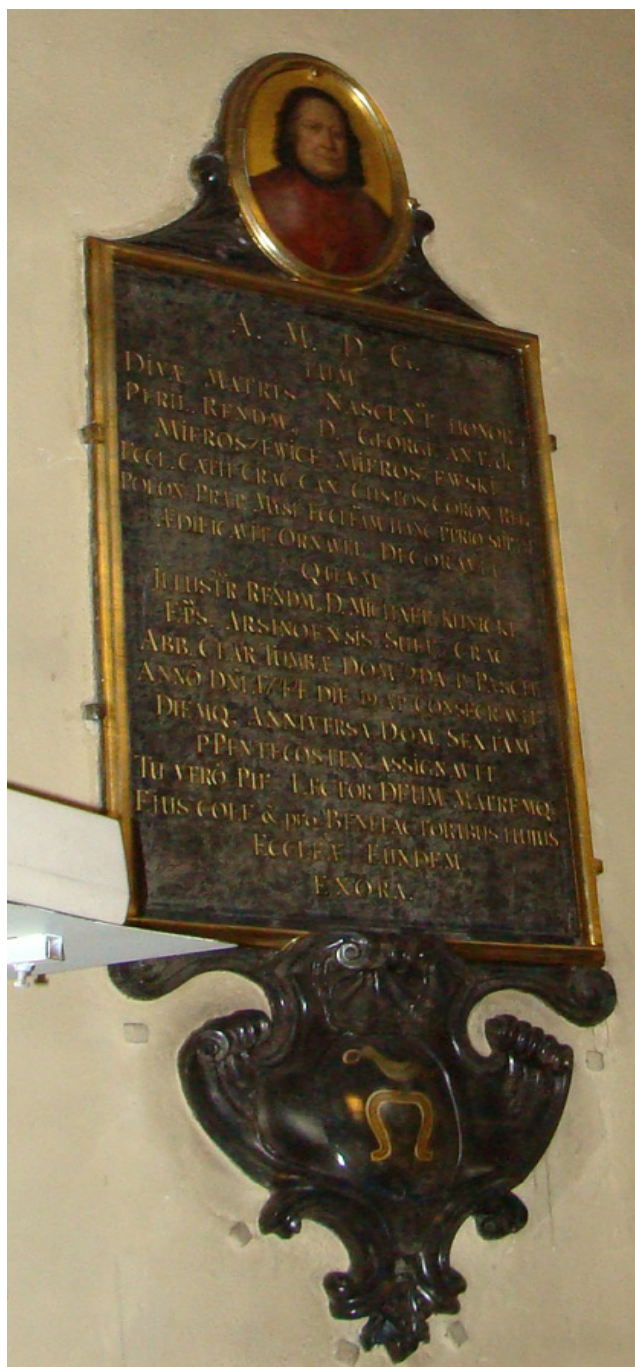
²⁷ Wyraz „olim” widoczny jest na tablicy w postaci „oilm”. Litera „l”, „m” zapisane są w postaci ligatury. Przez J. Lustiga i S. Mioszowskiego został on odczytany jako „olim”. Wydaje się więc, że forma zapisu widniejąca na tablicy jest efektem XX-wiecznych prac konserwatorskich.

²⁸ Wyrazy „decanatum tandem” widoczne są na tablicy w postaci „decan dand”. W wyrazie „dand” zauważalny jest nieregularny kształt pierwszej litery „d”. Fragment ten został odczytany przez J. Lustiga jako „decantand”, tak samo odczytał go S. Mioszowski.

²⁹ Dla fundacji wikarych i promotora bractwa różańcowego zostało 11 000 zł. Zob. J. KUDERA: *Historia parafii myśłowickiej*. [B.m.w.] 1934, s. 82.

³⁰ A. KUZIO-PODRUCKI: *Mioszowskcy: między Śląskiem a Małopolską*. Tarnowskie Góry 2010, s. 25—27.

³¹ J. KUDERA: *Historja Kościoła Najświętszej Marii Panny w Mysłowicach*. Katowice 1928, s. 18—24.

Fot. 9. Tablica epitafigna ks. Jerzego Antoniego Miosroszewskiego

„A[D] M[AIOREM] D[EI] G[LORIAM]
 TUM
 DIVAE MATRIS NASCENT[I] HONOR[ABILIS]
 PERIL[LUSTRIS] RE[VERE]ND[U]M D[OMINUM] GEORGI[US]
 ANT[ONIUS] de
 MIEROSZEWICE MIEROSZEWSKI
 ECCL[ESIAE] CATH[EDRALAE] CRAC[OVIENSI] CAN[ONICUS] CUSTOS
 CORON[AE]
 REG[NI]
 POLON[IAE] PRÆP[OSITUS] MYSL[OVICENSIS] ECCLE[SI]AM HANC
 P[RO]PRIO SU[M]PTU[M] ÆDIFICAVIT ORNAVIT DECORAVIT
 QUAM
 ILLUSTR[IS] RE[VERE]ND[ISI]M[US] D[OMINUS] MICHAEL KUNICKI
 EP[ISCOPU]S ARSINOENSIS SUFF[RAGANEUS] CRAC[OVIENSIS]
 ABB[ATUS] CLAR[AE] TUMBÆ DOM[INICA] 2DA³² P[OST] PASCH[AE]
 ANNO D[OMI]NI 1744 DIE 19 AP[RILIS] CONSECRAVIT
 DIEMQ[UE] ANNIVERSA DOM[INICA] SEXTAM
 P[OST] PENTECOSTEN ASSIGNAVIT
 TU VERO PIE LECTOR DEUM MATREMQ[UE]
 EIUS COLE & pro BENEFACITORIBUS HUIUS
 ECCLE[SI]Æ EUNDEM
 EXORA”.

Z kolei dwie najmłodsze inskrypcje zapisane w języku polskim, jak już wcześniej była o tym mowa, mogą być interesujące nie tylko ze względu na zastosowany krój pisma, lecz także na ich treść oraz pojawiające się w niej postacie historyczne z rodu Mieroszewskich, takie jak Felicjan, dwóch Stanisławów oraz Krzysztof.

Pierwsza z polskojęzycznych tablic epitafijnych została ufundowana przez Stanisława Mieroszewskiego w 1814 roku dla rodziców Felicjana i Heleny z Łętowskich, a także dla jego żony Kunegundy ze Zborowskich (zob. fot. 10). Stanisław Mieroszewski (1756—1824) był szambelanem króla Stanisława Augusta oraz królewskim kanclerzem w Komisji Skarbu, a także posłem ziemi krakowskiej na Sejm Czteroletni drugiej kadencji, w czasie powstania kościuszkowskiego działał w Komisji Porządkowej województwa krakowskiego. Był on najstarszym synem piątego ordynata myśłowickiego Felicjana i Heleny z Łętowskich³³. Felicjan Mieroszewski

³² 2DA = *secunda*.

³³ A. KUZIO-PODRUCKI: *Mieroszewscy...*, s. 42—46.

był szambelanem króla Augusta III Sasa, generał-majorem wojsk koronnych i królewskim generał-adiutantem. Został odznaczony Orderem Świętego Stanisława oraz Orderem Orła Białego³⁴. Oto treść inskrypcji umieszczonej na tablicy jemu poświęconej:

Fot. 10. Tablica epitafijna Felicjana i Heleny z Łętowskich Mieroszewskich

³⁴ Ibidem, s. 35–38.

„D[EO] O[PTIMO] M[AXIMO]
Felicyanowi i Helenie z Łętowskich
MIEROSZEWSKIM
Małżonkom
Na maiorat Mysłowski po Wincentym
Synowcu wstępnym
Stanisław MIEROSZEWSKI Syn
I
Konegondzie z Hr[abiów] ZBOROWSKICH
Małżonce
Pomnik ten
w dowód Synowskiej i Małżeńskiej miłości
POŁOŻYŁ
1814. R[ok]U
prosi o westchnienie do BOGA.”

Chronologicznie ostatnią jest tablica Krzysztofa Mieroszewskiego, która ufundowana została przez Stanisława Mieroszewskiego w 1880 roku (zob. fot. 11). Krzysztof Mieroszewski (1600—1679) był sekretarzem króla Władysława IV i bardzo daleko angażował się w sprawy polityczne Rzeczypospolitej. Przejawem tego był m.in. jego udział w kampanii smoleńskiej w 1633 roku, a także misja dyplomatyczna do księcia Siedmiogrodu Jerzego Rakoczego w celu przekonania go do zawarcia ugody z cesarzem Ferdynandem III Habsburgiem³⁵. Z kolei żyjący prawie dwa wieki później jego potomek, Stanisław, również parał się polityką, gdyż zasiadał w krakowskiej Radzie Miejskiej, był deputowanym w wiedeńskiej Radzie Państwa, a także podczas pobytu w Bośni i Hercegowinie pracował w tamtejszej administracji. Ponadto działał na polu naukowym, interesował się heraldyką polską oraz bośniacką, a także historią Śląska³⁶. Na ufundowanej przez Stanisława Mieroszewskiego tablicy wyryta została inskrypcja w następującym brzmieniu:

³⁵ BJ, DR, sygn. 9687.

³⁶ J. BOGDANOWSKI: *Mieroszewski Krzysztof h. Ślepowron*. W: PSB. T. 20. Wrocław 1975, s. 821.

„D[EO] O[PTIMO] M[AXIMO]
 KRZYSZTOW Z MIEROSZOWIC MIEROSZOWSKI
 HERBU ŚLEPOWRON
 + 2/2 1679
 SEKRETARZ I INŻYNIER KRÓLEWSKI 1638.
 POSEŁ DO RAKOCEGO 1644.
 KOMISARZ DO FORTYFIKACYI KRAKOWA 1636
 JAKO TEŻ OLSZTYNA I BĘDZINA AR[CHITEKT] 1674 CZĘSTOCHOWY
 ODZIEDZICZYWSZY PO STRYJENCE SWOJEJ
 JADWIDZE Z BENEDYKTOWIC SZALOMON
 HERBU ŁABĘDŹ
 KRZYSZTOWOWEJ MIEROSZOWSKIEJ
 + 1637.
 MYSŁOWICE BOGUCICE SZOPIENICE BRZENCZKOWICE
 ROZDIEŃ ROZDIEŃSKĄ KUŹNICĘ I BRZEZINKĘ.
 NA NICH 1678. ORDYNACJĄ ZAŁOŻYŁ.
 STANISŁAW HRABIA Z MIEROSZOWIC MIEROSZOWSKI
 C[ESARSKO-] K[RÓLEWSKI] RADCA RZĄDU- BOŚNIACKO- HERCEGO-
 WIŃSKIEGO
 ORDERÓW ŻELAZNEJ KORONY KAWALER
 KORONY WŁOSKIEJ OFICER
 MYSŁOWSKIEJ PIENIĘŻNEJ ORDYNACJI 1. AGNAT
 ODNAWIAJĄC POMNIK TEN NAPIS ZŁOŻYŁ 1880”.

Zgodnie z ustaleniami Katarzyny Cieślak same tablice epitafijne spełniać mogą funkcje kommemoratywną oraz dydaktyczną³⁷, do nich należy jeszcze dodać tę o charakterze propagandowym. Tego typu zabytki epitafijne powinny więc wspominać, wzmiankować, przekazywać potomnym³⁸ pamięć o osobie zmarłej. Funkcję tę realizował zarówno umieszczany w ramach tablic portret zmarłej osoby, herb rodu, z którego się wywodziła, jak i sama inskrypcja. Pierwszy element miał przypominać, opowiadać o życiu i dokonaniach osoby zmarłej. Pojawia się on przy dwóch tablicach epitafijnych: Krzysztofa Mieroszewskiego oraz księdza kanonika Jerzego Antoniego Mieroszewskiego, umieszczonych w prezbiterium, po prawej i lewej stronie ołtarza. Wizerunki tych zmarłych przedstawione są bardzo realistycznie,

³⁷ K. CIEŚLAK: *Kościół — cmentarzem. Sztuka nagrobna w Gdańsku...*, s. 33—84.

³⁸ *Słownik łacińsko-polski*. T. 1: A—C. Red. M. PLEZIA. Warszawa 1959, s. 594—595.

Fot. 11. Tablica epitafijna Krzysztofa Mieroszowskiego

można przypuszczać, że wiernie oddają ich wygląd. Pierwszy z nich przedstawia postać mężczyzny w średnim wieku, w typowym polskim stroju szlacheckim. Z kolei ksiądz kanonik Jerzy Antoni Mieroszowski przedstawiony jest w sposób typowy dla dostojnika duchownego: w czerwonej komży, w piusce na głowie i złotym łańcuchu na szyi. Funkcję kommemoratywną pełnią również same herby umieszczane w sąsiedztwie tablicy epitafijnej. Pojawiają się one przy trzech spośród analizowanych zabytków: nad tablicą księdza Gośławskiego herbu Oksza (na tarczy halabarda ostrzem zwrócona w lewo, między inicjałami M[ichael] G[oslawski] P[raeposit] M[islovicensis], hełm z labrami, klejnot, dwie trąby myśliwskie z czterema dzwoneczkami na każdej) (zob. fot. 12), księdza kanonika Jerzego Antoniego Mieroszew-

Fot. 12. Herb znajdujący się nad tablicą
ks. Michała Gosławskiego

Fot. 13. Element godła herbowego przedsta-
wiony poniżej tablicy epitafijnej ks. Jerzego
Antoniego Mieroszewskiego

Fot. 14. Herb przedstawiony pod tablicą
Krzysztofa Mieroszewskiego

skiego godło Ślepowron (złota podkowa, na niej złoty ślepowron z takąż toczenicą w dziobie) (zob. fot. 13) oraz pod tablicą Krzysztofa Mieroszewskiego herbu Ślepowron (tarcza w krzyż z tarczą sercową; w polu pierwszym błękitnym — podkowa złota z krzyżem zaćwieczonym na jej barku, na nim znajduje się czarny kruk ze złotym pierścieniem w dziobie; w polu drugim czerwonym — srebrna pomłóść; w polu trzecim czerwonym — srebrny łabędź; w polu czwartym czerwonym — topór o ostrzu srebrnym; w polu piątym czerwonym — korab, na nim wieża złota z cieniami. Hełm z labrami, klejnot: czarny kruk ze złotym pierścieniem w dziobie (zob. fot. 14). Funkcję wspomnieniową może spełniać również napis umieszczany na tablicy. Mógł on dotyczyć zarówno osoby, ku pamięci której ufundowano tablicę, bądź fundatora, jak i motywu oraz czasu wykonania. Przykładem może być tu treść tablicy Felicjana i Heleny z Łętowskich oraz Kunegundy ze Zborowskich, tj. „w dowód Synowskiej i Małżeńskiej miłości”.

Same tablice epitafijne, jak również treści na nich umieszczone mogą również odgrywać rolę propagandową i dydaktyczną. To dzięki nim przeciętny obserwator mógł się zaznajomić z biografiami wymienionych w nich postaci, które niejednokrotnie zapisały się w historii danego miejsca. Przykładem tego jest fragment treści tablicy epitafijnej Katarzyny Salomonowej, wdowy po Mikołaju, właścicielu Mysłowic, która uczyniła darowiznę na rzecz kościoła Narodzenia Najświętszej Marii Panny w wysokości 700 talarów³⁹.

Fundacja tablicy ku czci wybitnych przodków mogła być również pretekstem do odwołania się do własnych zasług i tytułów. Ilustruje to fragment inskrypcji upamiętniającej Krzysztofa Mieroszewskiego, który określił się jako: „[...] C[ESARSKO-] K[RÓLEWSKI] RADCA RZĄDU- BOŚNIACKO- HERCEGOWIŃSKIEGO, ORDERÓW ŻELAZNEJ KORONY KAWALER, KORONY WŁOSKIEJ OFICER, MYŚŁOWSKIEJ PIENIĘŻNEJ ORDYNACJI I. AGNAT [...]”.

W niniejszym artykule dokonano analizy epigraficznej pięciu tablic epitafijnych znajdujących się w myślowickim kościele Narodzenia NMP. Wszystkie one, niezależnie od czasu powstania, wykonane zostały z czarnego marmuru, tzw. krakowskiego. Wśród nich przeważają tablice z inskrypcjami sporządzonymi w języku łacińskim. Na podstawie analizy porównawczej z krakowskim materiałem epigraficznym można stwierdzić, że myślowickie tablice epitafijne wpisują się w nurt tendencji widoczny w piśmie w XVIII i XIX wieku. W artykule zaprezentowano również sylwetki osób, którym wystawiono opisywane tablice, oraz poprawny odczyt inskrypcji wraz z rozwiązaniem użytych w nich skrótów.

³⁹ Jest o tym mowa w testamencie Katarzyny Salomonowej. Zob. BJ, DR, sygn. 9685IV, k. 56—67: „na kaplicę przy kościele Farnym Myślowickim przez mnie z gruntu zmurowana na kościół tesz sam Farny na bractwo Świętej Anny w tymże kościele [...] talarów siedemset monety y liczby słaśkiey w każdy licząc po groszy trzydzieści y sześć”.

Bibliografia

- BARCIAK A., PIETRZYK I.: *Inskrypcje górnośląskie — przykład Mysłowic*. W: „Studia Epigraficzne”. T. 2. Red. J. ZDRENKA. Zielona Góra 2006, s. 15—25.
- BOGDANOWSKI J.: *Mioszowski Krzysztof h. Ślepowron*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 20. Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1975, s. 821—822.
- CIEŚLA K.: *Kościół — cmentarzem. Sztuka nagrobna w Gdańsku (XV—XVIII w.)*. „Długie trwanie” epitafium. Gdańsk 1992.
- HARASIMOWICZ J.: *Mors janua vitae. Śląskie epitafia i nagrobki wieku reformacji*. Wrocław 1992.
- JEDYNAK Z.: *Inskrypcje w kościele franciszkanów w Bytomiu*. W: *750-lecie przybycia Braci Mniejszych do Bytomia*. Red. A. BARCIAK, W.J. SZTYK. Katowice 2010, s. 81—86.
- Katalog zabytków sztuki w Polsce*. T. 6: *Województwo katowickie*. Z. 5: *Powiat gliwicki*. Red. I. REJDUCH-SAMKOWA, J. SAMKA. Warszawa 1966.
- KRZYKOWSKA Z.: *Najstarsze zabytki sztuki i architektury*. W: *Historia Tarnowskich Gór*. Red. J. DRABINA. Tarnowskie Góry 2000, s. 137—150.
- KUDERA J.: *Historja Kościoła Najświętszej Marji Panny w Mysłowicach*. Katowice 1928.
- KUDERA J.: *Historia parafii myślowickiej*. [B.m.w.] 1934.
- KUZIO-PODRUCKI A.: *Mioszowscy: między Śląskiem a Małopolską*. Tarnowskie Góry 2010.
- LUSTIG J.: *Geschichte der Stadt Myslowitz in Oberschlesien*. Myslowitz 1867.
- PEVSNER N., FLEMING J., HONOUR H.: *Encyklopedia architektury*. Tłum. A. DULEWICZ. Warszawa 1992.
- REČKO J.: *Literackie epitafium barokowe. Geneza i teoria gatunku*. Zielona Góra 1992.
- Słownik łacińsko-polski*. Red. M. PLEZIA. T. 1: A—C. Warszawa 1959.
- SONDEL J.: *Słownik łacińsko-polski dla prawników i historyków*. Kraków 2009.
- TATARKIEWICZ W.: *O sztuce polskiej XVII i XVIII wieku. Architektura, rzeźba*. Warszawa 1966.
- TYROWICZ T.: *Kamieniarstwo, poradnik dla rzemiosła kamieniarskiego*. Warszawa 1970.
- ZDRADA J.: *Mioszowski Jan Stanisław*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 21. Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1976, s. 3—6.

Agata Brylka

The epitaphs in the Church of the Nativity of Our Lady in Mysłowice

Summary

The article contains an epigraphical analysis of five epitaphs from the Church of the Nativity of Our Lady in Mysłowice: the epitaph of Katarzyna Salomonowa, of Father Michał Gośławski, of Father Jerzy Antoni Mioszowski, of the married couple Felicjan and Helena z Łętowskich Mioszowscy, of Kunegunda ze Zborowskich Mioszewska and the one dedicated to the memory of Krzysztof Mioszowski. The earliest epitaphs date back to the years 1742—1744, whereas the most recent ones date back to ca. 1880. All of the epitaphs, regardless of the date they were created, were made of black marble, the so-called Cracow marble. The inscriptions on the epitaphs feature lettering which

belongs to the groups of scripts formed on the basis of humanist scripts. A majuscule script is visible in the epigraphs of Katarzyna Salomonowa, Father Michał Gosławski, Krzysztof Mieroszewski and Father Jerzy Antoni Mieroszewski. Whereas the epigraph of Felicjan and Helena z Łętowskich features a minuscule and majuscule script. As far as the three oldest inscriptions i.e. the one of Katarzyna Salomonowa, Priest Michał Gosławski and Priest Jerzy Antoni Mieroszewski, are concerned, they were written in Latin, whereas the two remaining inscriptions were written in Polish. The text features a correct transcription of the inscriptions and a list of abbreviations. The author also presented an interpretation of the extra-inscriptional elements of the epitaphs such as: coats of arms and heraldic elements, portraits of the deceased and ornamental motifs. There is also a presentation of the profiles of the people to which the epitaphs that were analysed were devoted.

Agata Bryłka

Epitaphische Tafeln in der Geburt der Heiligen Jungfrau Maria-Kirche in Myslowitz

Zusammenfassung

Der Artikel ist eine epigraphische Analyse von fünf epitaphischen Tafeln aus der Geburt der Heiligen Jungfrau Maria-Kirche in Myslowitz. Es sind die Tafeln von Katarzyna Salomonowa, Priester Michał Gosławski, Priester Jerzy Antoni Mieroszewski, Ehepaar Mieroszewski: Felicjan und Helena geb. Łętowska, Kunegunda Mieroszevska geb. Zborowska und von Krzysztof Mieroszewski. Die ältesten von ihnen stammen aus dem Zeitraum 1742–1744, die jüngsten dagegen aus dem Jahr 1880 etwa. Unabhängig von der Entstehungszeit wurden alle Tafeln aus schwarzem sog. Krakauer Marmor hergestellt. In den darauf gemeißelten Inschriften wurden die auf der Basis der humanistischen Schriftarten entstandenen Schriftarten angewandt. Die Majuskelschrift ist auf den epitaphischen Tafeln von Katarzyna Salomonowa, Priester Michał Gosławski, Krzysztof Mieroszewski und Priester Jerzy Antoni Mieroszewski zu sehen. An der dem Ehepaar Mieroszewski: Felicjan und Helena geb. Łętowska gewidmeten Tafel wurden Minuskel- und Majuskelzierschriften verwendet. Die Sprache der Inschrift von den drei ältesten Tafeln, d.i. von Katarzyna Salomonowa, Priester Michał Gosławski und Priester Jerzy Antoni Mieroszewski ist Latein, die anderen Tafeln wurden in Polnisch geschrieben. Die Verfasserin teilt auch die Auslegung von anderen Elementen an den Tafeln: Wappen, heraldischen Elementen, Porträts der Verstorbenen und Verzierungen mit und stellt Personen vor, denen obengenannte Tafeln gewidmet wurden.